

სექცია III. აგრობიზნესისა და ტურიზმის განვითარების სტრატეგიები

SECTION 2. AGRIBUSINESS AND TOURISM DEVELOPMENT STRATEGIES

საქართველოში მიწის კონსოლიდაციის განხორციელება აუცილებელია

ანზორ მესხიშვილი — სტუ-ს ასოცირებული პროფესორი
პაატა კოლუაშვილი — სტუ-ს პროფესორი

Land Consolidation is Necessary in Georgia

Anzor Meskhishvili
Paata koguashvili

Summary

Agricultural land reform began in 1992 in Georgia and lasted until the end of 1998. Non-agricultural land reform applied in 1997-1998. Agricultural land reform caused the fragmentation of the land. Georgia has come to a period when it is necessary to begin to work on the land consolidation issue.

It is necessary to carry out the pilot project of land consolidation with the support of the international organizations; also, it is important to establish the proper legislation and the state program based on this pilot project experience.

ანოტაცია

საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის რეფორმა 1992 წელს დაიწყო და 1998 წლის ბოლომდე გაგრძელდა. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე 1997-1998 წლებში. სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის რეფორმამ მიწის დაქუცმაცება გამოიწვია. საქართველოში დადგა ის პერიოდი, რომ აუცილებლობას წარმოადგენს დავიწყოთ მუშაობა მიწის კონსოლიდაციის საკითხზე.

აუცილებელია საერთაშორისო ორგანიზაციების მხარდაჭერით განხორციელდეს მიწის კონსოლიდაციის საპილოტე პროექტი, რომლის გამოცდილების ბაზაზე უნდა შეიქმნას შესაბამისი კანონმდებლობა და სახელმწიფო პროგრამა.

საქართველოს სასურსათო უშიშროების პრობლემის გადაწყვეტა დიდადაა დამოკიდებული მიწის რესურსების რაციონალურ გამო-

ყენებასთან. მიწის ეფექტურ მართვას, რომელიც ქვაკუთხედს წარმოადგენს როგორც სოფლის მეურნეობის, ასევე ზოგადად ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისთვის გააჩნია გამოწვევები, რომლებიც პირობითად შესაძლებელია დაიყოს ორ ნაწილად:

1. მიწათსარგებლობის შესახებ მონაცემების არარსებობა შეუძლებელს ხდის სოფლის მეურნეობის პოლიტიკის/სტრატეგიის შემუშავებასა და მის მართვას;
2. მიწათსარგებლობის განვითარების ხედვის, სტრატეგიისა და სახელმწიფო პროგრამის არარსებობა.

მიწათსარგებლობის შესახებ მონაცემების შეგროვებისთვის საჭიროა შესაბამისი ინსტიტუციური მოწყობის უზრუნველყოფა, რომელიც სხვა ფუნქციებთან ერთად უნდა მართავდეს მიწის საინფორმაციო სისტემას, რაც შესაძლოა მოიცავდეს ინფორმაციას მიწის დანიშნულების, კატეგორიის, ხარისხის, საირიგაციო/სადრენაჟო ინფრასტრუქტურის და სხვა მონაცემების შესახებ.

მიწის საინფორმაციო სისტემა ინტერდისციპლინარულ პროდუქტს განეკუთვნება, იგი მჭიდრო კავშირშია სხვა უწყებებისთვის საჭირო ინფორმაციასთან და ამდენად იგი უნდა აიგოს სხვადასხვა დაინტერესებული სამთავრობო თუ არასამთავრობო ინსტიტუტებთან კოორდინაციით, მაგალითად იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო, სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, ეკონომიკის სამინისტრო, გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო და სხვა.

მიწათსარგებლობის განვითარების ხედვის, სტრატეგიისა და სახელმწიფო პროგრამის შემუშავება ასევე მოითხოვს შესაბამის ინსტიტუციურ მოწყობას. მისი არ არსებობა, თავის მხრივ, სერიოზულ გავლენას ახდენს რეგიონ-

ნალურ განვითარებაზე, ადგილობრივი თემების ჩართულობაზე, ასევე სოფლის მეურნეობის და სოფლის ტერიტორიულ განვითარებაზე, სოციალური, დასაქმების, მიწის ბაზრის აქტიურობის, ინვესტიციების მოზიდვის და ზოგადად ეკონომიკის განვითარებაზე.

მინათსარგებლობის განვითარების მნიშვნელოვან საკითხს წარმოადგენს მიწის კონსოლიდაცია, რომელიც ერთ-ერთი პრიორიტეტული საკითხია როგორც ევროკავშირის ძველი და ახალი წევრებისთვის, ასევე ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკებისთვის.

რა მდგომარეობაა ამ მხრივ საქართველოში და რაშია გამოსავალი?

საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის რეფორმა 1992 წელს დაიწყო და 1998 წლის ბოლომდე გაგრძელდა. იგი გულისხმობდა სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის 0.15 ჰა-დან 1.25 ჰა მდე (მაღალ მთიან რეგიონებში 5 ჰა. მდე) დარიგებას. სახნავი მიწის მასივები დაიყო წვრილ კონტურებად და განაწილდა, როგორც სოფლის, ასევე დაბისა და ქალაქის მოსახლეობაზე. სხვადასხვა მიმღებზე მიწა ერთ ნაკვეთად არ იყო გამოყოფილი. პირიქით, გამოყოფის არჩეული ვარიანტით, თითოეულ ოჯახს დაახლოებით 3-7 მიწის ნაკვეთი დაურიგდა, რომლებიც სხვადასხვა ტერიტორიებზეა განლაგებული.

ზოგიერთ რაიონებში, განსაკუთრებით დასავლეთ საქართველოში, ზემოთ ჩამოთვლილი კატეგორიების მიხედვით მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად დასახლებების შემოგარენში ხელმისაწვდომი მიწა საკმარისი არ იყო. ამგვარად, ბევრმა კომლმა, ფაქტიურად, მითითებულ 1.25 ჰექტარზე ნაკლები მიიღო. ზოგ ტერიტორიაზე, მიწის დარიგება გართულებული იყო იმის გამო, რომ მთავრობას არ შეეძლო მიწის განაწილების პროცესის კონტროლი და შესაბამის წესებისა და რეგულაციების აღსრულება. ამ მასიური ტრანსფორმაციის პროცესის შედეგად 1,300,000 კომლი (ოჯახი) – დაახლოებით 3.5 მილიონი მოქალაქე - მცირე მიწის ნაკვეთების მესაკუთრე გახდა.

რეფორმამ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის დაქუცმაცება გამოიწვია. დედოფლისწყაროს რაიონში მიწის რეფორმამდე ირიცხებოდა 46 ათასი ჰექტარი სახნავი მიწა, რომელიც 560 ნაკვეთად იყო წარმოდგენილი. რეფორმის შედეგად დანაწევრდა 26000 მიწის ნაკვეთად. განსაკუთრებით დასავლეთ საქართველოში მოხდა მიწების დანაწევრება. ამან გამოიწვია პრივატიზებული მიწის ფრაგმენტაცია

მთელი საქართველოს მასშტაბით. 1992 წლამდე სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ძირითადი ფართობები მუდმივ სარგებლობაში გადაცემული ქონდა 1050 კოლმეურნეობას და სარგებლობაში 700 - სახელმწიფო მეურნეობას. სხვა მიწის მესაკუთრენი ძირითადად ნატურალურ მეურნეობაში მუშაობდნენ.

ასეთმა მდგომარეობამ არა მარტო ხელი შეუშალა სოფლის მეურნეობის განვითარებას არამედ უკან დასწია და ღარიბ, არსებობაზე ორიენტირებულ სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოებად აქცია.

2004 წელს ყოველგვარი დასბუთების გარეშე უსაფუძვლოდ ლიკვიდირებული იქნა საქართველოს მიწის მართვის სახელმწიფო დეპარტამენტი და მის დაქვემდებარებაში არსებული მინათსარგებლობის საპროექტო ინსტიტუტი. მიწის აღრიცხვა და მიწის ბალანსის შედგენა ქვეყანაში დღემდე არ ხორციელდება. დღეს ვერავინ გეტყვით, რამდენი ჰექტარი სასოფლო-სამეურნეო სავარგული გააჩნია სახელმწიფოს, რამდენია კერძო საკუთრებაში, რამდენი მუნიციპალურ თუ სახელმწიფო საკუთრებაში. რაც მთავარია არ ვიცით მიწის ფართობები დანიშნულებისა და კატეგორიების მიხედვით. არ ვიცით რამდენი ჰექტარი ვენახი, ხილის ბაღი, ციტრუსი, ჩაის ფართობი გვაქვს.

დღეისათვის, საქართველოში არც იურიდიული და არც ინსტიტუციური სათანადო სტრუქტურა არ არსებობს, რომელიც მიმართული იქნებოდა მიწის კონსოლიდაციისა თუ სასოფლო განვითარებისკენ. მიწის კონსოლიდაციის აქტების/დადგენილებების არარსებობის გამო, მიწის კონსოლიდაციის ნებისმიერი პროცედურა, დღესდღეობით არსებული საკანონმდებლო ბაზის საფუძველზე უნდა შესრულდეს. მიწის კონსოლიდაციის დადგენილების მომზადება აუცილებელი წინაპირობა იქნებოდა მიწის კონსოლიდაციის ღონისძიებათა განსახორციელებლად. სხვაგვარად, კონსოლიდაციისა და მიწის გამოყოფის პროცესი გაცილებით რთული და ხარჯიანი იქნება.

სასოფლო დასახლებების გაბნეული განლაგება მნიშვნელოვან დაბრკოლებას წარმოადგენს მიწის კონსოლიდაციისთვის, განსაკუთრებით დასავლეთ საქართველოში. აქ არა მხოლოდ სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფრაგმენტირების პრობლემა დგას, არამედ სასოფლო სტრუქტურისაც, რომელიც თავის მხრივ დასახლების სტრუქტურას მოიცავს. დასავლეთ საქართველოში, მდინარე რიონის სანაპიროს გასწვრივ, ძირითადი დასახლებების ტერიტორი-

ებზე, სოფლის ცენტრები ძლიერ არსებობს. ამის მაგივრად, ლანდშაფტი დომინირებს მიმოფანტულ დასახლებულ ადგილებში, სახლებს შორის მცირე სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთებით.

კერძო პირები, რომლებიც დასახლებული არიან მიწის კონსოლიდაციის ფართობზე ან მის მახლობლად, შეუძლიათ გარკვეული სარგებელი მიიღონ სასოფლო განვითარების შედეგად და განსაკუთრებული ინტერესი გააჩნდეთ მიწის კონსოლიდაციის ღონისძიებებში. მიწის მესაკუთრეები და ფერმერები განსაკუთრებულ დაინტერესებას გამოხატავენ მოსაკრებლების გადასახადის გარეშე მიწის ტრანზაქციებთან დაკავშირებით და შესაძლებელია ფერმერების სტიმულირება მათი მეურნეობისა და მიწის ნაკვეთების გასაუმჯობესებლად. აკვეთების კონსოლიდაცია, ახალი გზების მშენებლობა და მისადგომი გზების გაუმჯობესება მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს რენტაბელურ მეურნეობას სამუშაო დროის შემცირებით.

პოლიტიკოსები აცნობიერებენ სოფლად არსებულ ყველა პრობლემებს, თუმცა არ არსებობს რაიმე პოლიტიკური პროგრამა ან სტრატეგია სიტუაციის გასაუმჯობესებლად. სასოფლო ფართობები ნაკლებად განვითარებულია და ბევრად უარეს მდგომარეობაშია საქალაქო ფართობებთან შედარებით. შესაბამისად, სამუშაოს პოვნისა და უკეთესი საცხოვრებელი პირობების მოძიების იმედით მოსახლეობა ტოვებს სასოფლო ფართობებს და გადადის ქალაქებში. პოლიტიკური მიზანი თანაბრად კარგი საცხოვრებელი პირობების შესაქმნელად, როგორც ქალაქში, ისე სოფლად, წარსულში არ არსებობდა. მაგრამ როგორც ჩანს დრო მომნიშვნელოვან აქტიური სასოფლო განვითარების პოლიტიკისთვის.

სიტუაციის ანალიზი აჩვენებს, რომ დღეისათვის საქართველოში სასოფლო განვითარებას აფერხებს რიგი ინტეგრირებული პრობლემები. სასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთების ფრაგმენტაცია, ზოგად ფრაგმენტირებული დასახლების სტრუქტურასთან ერთად, უპირობოდ სერიოზული პრობლემაა, განსაკუთრებით კომერციული მეურნეობისთვის. ამასთან, არსებობს რიგი სხვა პრობლემები და სტრუქტურული პირობები, რომლებიც ხელს უშლის სოფლის მეურნეობის განვითარებას. მაგალითად:

- სასოფლო ტერიტორიებზე სიღარიბე და დაბალი შემოსავლები

- არადაამაკმაყოფილებელი ფიზიკური და სოციალური ინფრასტრუქტურა
- ირიგაციისა და დრენაჟის სისტემების მძიმე მდგომარეობა
- სასოფლო სამეურნეო კრედიტებისა და დაზღვევის სისტემების სიმცირე
- სასოფლო სამეურნეო ინდუსტრიის დაბალი დატვირთვა და არასამეურნეო დასაქმების საშუალებების არ არსებობა
- მწირი ადგილობრივი ბაზრები და უცხოური ბაზრების ძლიერი კონკურენცია
- რამდენიმე კომერციული მეურნეობის სანარმო და დიდი რაოდენობის ნატურალური მეურნეობები
- კერძო ფერმერთათვის მომსახურებისა და დახმარების არადაამაკმაყოფილებელი უზრუნველყოფა.

ასეთ ფონზე აუცილებელია გადაიჭრას საკითხი, თუ მიწის კონსოლიდაციის რომელი მიღებული პროცედურა შეუწყობს ხელს საქართველოს ფერმერების წინაშე არსებული ამ მრავალი პრობლემის გადაჭრას. მძიმე ზოგადი ეკონომიკური პირობების გათვალისწინებით, მიწის კონსოლიდაცია ვერ შეცვლის მთლიან სურათს, თუმცა ხელს შეუწყობს:

- სასოფლო ინფრასტრუქტურისა და დასახლების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებას
- პრივატიზებულ მიწაზე არსებული ფრაგმენტაციის შემცირებას
- პრივატიზაციისა და მემკვიდრეობით გადაცემის შედეგად შემდგომი ფრაგმენტაციის თავიდან აცილებას.

საქართველოში მიწის კონსოლიდაციისთვის ზემოთ ჩამოთვლილი დადებითი და უარყოფითი წინაპირობების შეფასებისას შესაძლებელია დასკვნის გამოტანა, რომ მიწის კონსოლიდაცია სასოფლო ტერიტორიებზე ხელს შეუწყობს სიტუაციის გამოსწორებას, რადგან ის ჩამოაყალიბებს სექტორთაშორის სტრუქტურის ჩამოყალიბებას სოფლის საზოგადოების წინაშე არსებული პრობლემის გადასაჭრელად. სოფლად არსებული სიღარიბე და მოსახლეობის ძირითადი საჭიროებები უზრუნველყოფს საქმიანობების ფართო სპექტრს მიწის კონსოლიდაციისთვის, რაც ლიმიტირებულია, მხოლოდ შეზღუდული რესურსებით, როგორიცაა ფინანსები და მუშახელი. საქართველოში

მთლიანი ეკონომიკური პირობებისა და გარდამავალი ეკონომიკის მიმდინარე პროცესების გათვალისწინებით მხოლოდ ძალზე მოქნილი მიდგომა შეიძლება იქნეს წარმატებული.

საქათველოსთვის მიწის კონსოლიდაცია უნდა ჩაითვალოს ინსტრუმენტად გრძელვადიანი დაგეგმარების პერსპექტივაში. არსებული სიტუაციის გათვალისწინებით – პირველი მიწის რეფორმის შემდეგ და პრივატიზაციის მეორე ფაზის დაწყებამდე – მიწის კონსოლიდაციის წარმოდგენის სტრატეგია ძალზე ფრთხილი, დროში კარგად გათვლილი და მოქნილი უნდა იქნეს. მიუხედავად იმისა, რომ მიწის კონსოლიდაციის საჭიროება ამჯერად დასაბუთებულია, არ უნდა ვეცადოთ მთელი ქვეყნისთვის მიწის კონსოლიდაციის ფიქსირებული პროცედურების შექმნას. ეს არც მიზანშეწონილია და არც შესაბამისი დღევანდელობაში. მიდგომა ზემოდან-ქვემოთ, მაგალითად სავალდებულო კონსოლიდაციის სქემა, ვერ იქნება მისაღები, ვინაიდან მოსახლეობა არ ენდობა მთავრობის მიერ განხორციელებულ საქმიანობებს. ამგვარად, გათვალისწინებული უნდა იქნეს ეტაპობრივი მიდგომა, სადაც ყურადღება განსაკუთრებულად გამახვილდება საზოგადოებასა და მოქალაქეთა მონაწილეობაზე. პირველ რიგში უნდა გადაიჭრას რამდენიმე ძირითადი საკითხი, რომლებიც მიწის კონსოლიდაციის სტრატეგიის მნიშვნელოვან წინაპირობას წარმოადგენენ.

მიწის კონსოლიდაციის ყველა სქემა ჩასმული უნდა იქნეს სივრცითი-ტერიტორიული დაგეგმარების საქმიანობაში. ამჟამად სოფლად დაგეგმარება არ ხორციელდება და პასუხისმგებლობები ბუნდოვან არის გადანაწილებული სამინისტროებს შორის. საქართველოში სასოფლო-განვითარებაში სივრცითი-ტერიტორიული დაგეგმარების ხელახალი წარმოდგენისთვის საჭიროა სტრატეგიის შემუშავება. ეროვნულ დონეზე შესაძლო მიდგომა შეიძლება გახდეს მაკოორდინირებელი ორგანოს წარმოდგენა. ეს ორგანო შეიძლება წარმოდგენილი იქნეს სამუშაო ჯგუფით, რომელიც დაკომპლექტდება შესაბამისი სამთავრობო სააგენტოების წევრებით, ისევე როგორც სპეციალისტებით, მაგალითად შესაბამისი არასამთავრობო ორგანიზაციებიდან. ადგილობრივი საკრებულოს დონეზე სივრცითი-ტერიტორიული დაგეგმარება წარმოადგენს მიწის კონსოლიდაციის პროცედურის განუყოფელ ნაწილს. სივრცითი-ტერიტორიული გეგმა ასევე უნდა უზრუნველყოფდეს საფუძველს გადანყვებილების მისაღებად იმ

ტიპის ჩარევებისთვის, რომელიც გადაუდებად აუცილებელია ადგილობრივი მოსახლეობის საცხოვრებელი პირობების, სასოფლო-ეკონომიკისა და ლოკალიზებული ეკონომიკური ბრუნვის გასაუმჯობესებლად. მიწის გამოყენების დაგეგმარების პროცესში ნათელი გახდება, თუ რა ტიპის მიწის კონსოლიდაცია იქნება შესაფერისი მოცემულ სიტუაციაში.

ყველა ზემოაღნიშნული მოდელები გათვალისწინებული უნდა იქნეს, ისევე როგორც ადგილობრივი დონის მიდგომები, რომელთა განხორციელებისთვის აუცილებელია მიწის მესაკუთრეთა და ადგილობრივი თვითმმართველობის მონაწილეობა. ნებისმიერი მიწის კონსოლიდაცია ფუნდამენტურად ერევა საკუთრების უფლებებში. თუმცა მკაცრად ჩამოყალიბებული სამართლებრივი რეგულაციები საჭიროა საკუთრების უფლებების სამართლებრივი დაცვის უზრუნველსაყოფად. თითოეულ მიწის მესაკუთრეს უნდა ჰქონდეს უფლება შეამოწმოს რეგულაციების ზემოქმედება თავის საკუთრებასთან მიმართებაში. მონაწილეობის, თანაბარი ღირებულების საკუთრების გაცვლის, ხარჯების კომპენსაციისა და კონტრიბუციის პრინციპები ნათლად უნდა იქნეს ჩამოყალიბებული. ამგვარად, საჭიროა სპეციალური მიწის კონსოლიდაციის აქტის შედგენა, რომელიც პირველ რიგში უნდა მოიცავდეს მიწის კონსოლიდაციის მიზანსა და ამოცანას.

ყველა მიწის მესაკუთრეს აქვს უფლება მიიღოს იმავე ხარისხისა და იმავე ღირებულების მიწის ნაკვეთი, რომელსაც ის გასცემს. ნაკვეთების შეფასება წარმოადგენს მიწის ნაკვეთების გაცვლის საფუძველს. ამგვარად, მიწის კონსოლიდაციის აქტი უნდა მოიცავდეს მიწის შეფასების პრინციპებს. უთანხმოების შემთხვევაში ასევე უნდა არსებობდეს შეფასების მიმართ პრეტენზიის ან საჩივრის შეტანის საშუალება.

კომპენსაციის პრინციპები საჭიროებს სამართლებრივ დარეგულირებას. მიწის ღირებულებაში გასხვავებები კონპენსირებული უნდა იქნეს. მიწის მესაკუთრეს ასევე შეუძლია ფულადი კონფენსაციის მიღება, თუ ის ამაზე თანხმობას განაცხადებს. აქტივების (ნარგავები, სხვ.) კონპენსაცია ჩვეულებრივ მოხდება ფულადი სახით.

ზოგიერთ შემთხვევებში მიწის კონსოლიდაციას გააჩნია საკუთრების უფლებების დროებითი დატვირთვა. შესაძლოა საჭირო გახდეს საკუთრების პირობითი გადაცემა გარკვეული ტექნიკური მიზეზებით. მესამე პირი უფლებე-

ბი, წინააღმდეგობები და შეზღუდვები ძველი ნაკვეთებიდან უნდა გადავიდეს ახალ ნაკვეთებზე. ეს დროებითი რეგულაციები ნათლად უნდა იქნეს განსაზღვრული კანონით. ასევე უნდა განისაზღვროს პროცედურის დასასრული. ჩვეულებრივ ეს ემთხვევა საჯარო რეესტრის განახლების შემდეგ სერთიფიკატების გადაცემას.

მინის კონსოლიდაცია ზოგიერთ შემთხვევაში მოიცავს გადაწყვეტილების მიღებას, სადაც შესაძლოა ყველა მონაწილე და დაინტერესებული პირები არ დაეთანხმონ ერთობლივ სტრატეგიას. ამგვარად, მინის კონსოლიდაციის პროცედურები სავარაუდოდ კონფლიქტს წარმოშობს. ასეთ შემთხვევაში გადამწყვეტი მნიშვნელობა ექნება სხვა გარეშე პარტნიორის ჩართვას, რომელსაც შეეძლება შუამავლის როლი შეასრულოს კონფლიქტების შემთხვევაში. ასეთი ფუნქცია შესაძლებელია შეასრულონ არასამთავრობო ორგანიზაციებმა. არასამთავრობო ორგანიზაციებს შეუძლიათ დიდი წვლილი შეიტანონ მინის კონსოლიდაციის პროექტების განხორციელებაში.

დასკვნის მაგიერ. საქართველოში დადგა ის პერიოდი, რომ აუცილებლობას წარმოადგენს

დავიწყოთ მუშაობა მინების კონსოლიდაციის საკითხზე.

სამწუხაროდ, საქართველოში მინის კონსოლიდაციის არავითარი გამოცდილება არ არსებობს, რაც ამ მიმართულებით მოქმედების არანაირ შესაძლებლობას არ იძლევა. გამოცდილების შესაგროვებლად აუცილებელია საერთაშორისო ორგანიზაციების მხარდაჭერით განხორციელდეს მინის კონსოლიდაციის საპილოტე პროექტი, რომლის გამოცდილების ბაზაზე უნდა შეიქმნას შესაბამისი კანონმდებლობა და სახელმწიფო პროგრამა.

გაეროს რეკომენდაციების შესაბამისად მინის კონსოლიდაცია განიხილება, როგორც მრავალსექტორული მიდგომა სასოფლო ტერიტორიებზე მინის მართვის გაუმჯობესებისათვის, სადაც ადგილობრივი თემების მონაწილეობა მინის კონსოლიდაციის სტრატეგიის განუყოფელ ნაწილად მიიჩნევა. მინის კონსოლიდაციის პილოტ პროექტების დიზაინის სახელმძღვანელო შემუშავდა გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის მიერ 2003 წ. აღმოსავლეთ ევროპისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებისთვის.